

BROŠURA O GOSPODARENJU OTPADOM

"NE DVOJI NEGO SMEĆE ODVOJI!"

Uvod:

Tijekom aktivnosti kao što je urbanizacija i eksploatacija, čovjek mijenja prirodni okoliš i to često tako da ga narušava. Kao rezultat čovjekovih aktivnosti dolazi do promjena ili narušavanja ekosustava i klimatskih promjena na lokalnoj i globalnoj razini. Kako bi smanjili negativan utjecaj čovjeka na okoliš trebamo odgovornim gospodarenjem otpadom čuvati naš okoliš u kojem živimo, za nas, našu djecu i unuke.

Republika Hrvatska je ulaskom u EU prihvatila pravila gospodarenja otpadom EU i do 2025. godine treba odvojeno sakupiti 55% otpada, a do 2030. godine 60% korisnog otpada kako bi ga mogli oporabiti recikliranjem i pripremom za ponovnu uporabu. Gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj regulirano je Zakonom o gospodarenju otpadom NN 84/2021 (u daljnjem tekstu: Zakon) te pratećim propisima, planovima i strategijama. Navedenim Zakonom propisuju se mjere u svrhu zaštite okoliša i ljudskoga zdravlja sprječavanjem ili smanjenjem nastanka otpada, smanjenjem negativnih učinaka nastanka otpada te gospodarenja otpadom. Naplata se treba provoditi uz maksimalno uvažavanje načela onečišćivač plaća.

Sve jedinice lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: JLS) trebale su donijeti Odluku o načinu pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na svom području (u daljnjem tekstu: Odluka), te nove cjenike usluga usklađene s Zakonom i Odlukom JLS-a. Davatelji javnih usluga moraju uskladiti način pružanja usluga sukladno Zakonu i Odluci koja propisuje minimalni opseg usluge koji mora sadržavati:

1. Sakupljanje miješanog komunalnog otpada - crni ili zeleni spremnici
2. Sakupljanje biootpada - smeđi spremnici
3. Sakupljanje reciklabilnog (korisnog) otpada – vreće, plavi i žuti spremnici
4. Sakupljanje glomaznog (krupnog) otpada
5. Preuzimanje otpada u reciklažnom dvorištu
6. Preuzimanje otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta

JLS mogu svojom Odlukom propisati i veći opseg usluge od minimalnog npr. sakupljanje granja u sklopu glomaznog otpada, sakupljanje božićnih drvca, preuzimanje građevinskog otpada u reciklažnom dvorištu za građevinski otpad, osigurati dodatne vreće za pelene za obitelji sa malom djecom. Poželjno je da JLS nastoje smanjiti nastanak otpada kroz npr. otvaranje Centara za ponovnu uporabu.

Sukladno zakonskoj regulativi strukturu cijene javne usluge čini: .

cijena obvezne minimalne javne usluge + cijena za količinu predanog miješanog komunalnog otpada (volumen spremnika + broj pražnjenja spremnika u obračunskom razdoblju).

Cijena obvezne minimalne javne usluge pokriva sve troškove sustava gospodarenja otpadom, osim troška obrade miješanog komunalnog otpada koji se naplaćuje kroz broj odvoza takvog otpada, čime korisnik sam utječe na krajnju cijenu usluge. Ugovorna kazna koristi se ukoliko korisnik javne usluge ne koristi uslugu sukladno Odluci i Općim uvjetima usluge te mu se tada može izdati ugovorna kazna od strane davatelja usluge. Ugovorna kazna može se izreći za ostavljanje više otpada od ugovorenog volumena spremnika, za odlaganje otpada u krive spremnike, za uništenje spremnika davatelja usluga, za ne predaju miješanog komunalnog otpada jednom u dva mjeseca, a nije povremeni korisnik i za ne stavljanje spremnika na javne površine na vrijeme.

Sakupljanje miješanog komunalnog otpada

U crni (ili zeleni) spremnik za miješani komunalni otpad stavlja se otpad koji se ne može reciklirati, npr. higijenski papir, vlažne maramice, vrećice od usisivača, zaprljani ili premazani voštani papir (npr. papirnati ubrusi, papir iz mesnice, papir za pečenje kolača), računi iz dućana (termo papir), indigo papir, naljepnice, filmovi, fotografije, ambalaža neprikladna za reciklažu (npr. višeslojna od plastike i aluminija, ambalaža za lijekove), vrećice od smrznutog mesa, plastificirani i metalizirani papir (ambalaža od slatkiša, čipsa, kave), spužve, tapete, pelene, higijenski ulošci i vata, porculan, keramika, ostaci termički obrađene hrane (meso, riba, kuhano povrće) i kosti, manje potrgane igračke, opušci, upaljači, britvice za brijanje, naočale, pijesak za životinje, stiropor, stiroporne posude za dostavu hrane, manje količine razbijenog stakla,... Prije nego što odložite otpad u spremnik za miješani komunalni otpad provjerite možete li ga odložiti u neki spremnik za korisni ili biootpad. Termin odvoza miješanog komunalnog otpada nalaze se na dostavljenim Obavijestima o sakupljanju komunalnog otpada ili na web stranicama davatelja javne usluge. Višak miješanog komunalnog otpada potrebno je odložiti u PRE-KOM- ovu vreću za ostali otpad koja se predaje zajedno uz kantu za miješani komunalni otpad. Vreća za ostali otpad kupuje se na blagajni GKP PRE-KOM-a.

Sakupljanje biootpada

Biootpad čine sirovi biljni ostaci od pripreme hrane te vrtni i zeleni otpad. U spremnik za biootpad odložite sirove ostatke voća i povrća, talog kave i vrećice čaja, lišće, travu, usitnjeno granje, ljuske jajeta, ostatke od rezidbe voćaka, grmlja i drveća, ohlađeni pepeo, slamu, sijeno, piljevinu. U spremnik za biootpad ne odlaže se: plastika, metal, staklo, lijekovi, pelene, boje, tekstil, osjemenjeni korov, novinski papir i časopisi u boji, ostaci kuhanih jela, kosti i meso, bojano ili

lakirano drvo. Biootpad je vrijedna sirovina za proizvodnju komposta dok je kompostiranje najprihvatljiviji, najstariji i najprirodniji način recikliranja biorazgradivog komunalnog otpada. Kompostiranjem se volumen biootpada smanjuje za 2/3 težine te nastaje kvalitetno organsko gnojivo koje služi za proizvodnju supstrata ili se njime oplemenjuju poljoprivredne površine koje su intenzivnom poljoprivredom previše iskorištene. Uz spremnik za biootpad korisnici mogu tijekom cijele godine predati jednu vlastitu vreću biootpada. Nakon pražnjenja spremnika za biootpad, spremnik je poželjno oprati hladnom vodom bez korištenja sredstava za čišćenje i zatim dobro osušiti. Termini odvoza biootpada nalaze se na dostavljenim Obavijestima o sakupljanju komunalnog otpada ili na web stranicama davatelja javne usluge.

Sakupljanje reciklabilnog (korisnog) otpada

Reciklabilni (korisni) otpad sakuplja se odvojeno po vrstama u žutim i plavim spremnicima i plastičnim vrećama. Papir i tetrapak se sakupljaju u plavim spremnicima, plastika se sakuplja u žutom spremniku, staklena i metalna ambalaža sakupljaju se u odgovarajućim plastičnim vrećama. Kod odvajanja papira treba paziti da se u spremnike ne stavlja mokri i masni papir, a u spremnik za staklenu ambalažu ne smiju se odlagati razbijene boce i ravno staklo. Također, u korisni otpad ne smije se stavljati zaprljani korisni otpad jer on može kontaminirati ostali korisni otpad u spremniku. Korisni otpad sakuplja se jednom mjesečno sukladno kalendaru odvoza koji je dio Obavijesti o sakupljanju komunalnog otpada. Svaki korisnik za predane vreće sa korisnim otpadom dobiva nove besplatne vreće.

Sakupljanje glomaznog (krupnog) otpada

Glomazni (krupni) otpad je otpadni predmet ili tvar koju je zbog zapremnine i/ili mase neprikladno sakupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada. Glomazni (krupni) otpad sakuplja se jedanput mjesečno sukladno terminima na kalendaru odvoza u sklopu Obavijesti o sakupljanju komunalnog otpada temeljem osobne prijave, prijave putem telefona 040/321-246, 040/321-244, emaila: glomazni.otpad@pre-kom.hr ili putem mobilne aplikacije „Ne dvoji nego smeće odvoji“ najmanje **3 radna dana prije termina odvoza**. Korisnici godišnje mogu u cijeni javne usluge predati do 4m³ glomaznog otpada i 4 m³ granja, lišća i ostalog biootpada uz dva besplatna odvoza sa kućnog praga.

Popis predmeta koji se smatraju glomaznim otpadom:

KUPAONSKA OPREMA	kada (plastična, fiberstaklena, metalna i sl.), tuš kada, sauna, kada za djecu, kupaonski ormar i police, zavjesa ili pregrada za tuš ili kadu, nosač zavjese (karniša), umivaonik, toalet i bide (škroljka i daska), slavina za vodu, nosač tuša, crijevo za tuš, stalak za ručnike, ogledalo i slično
OPREMA ZA DJECU	krevet za dijete, stolica i hodalica za dijete, veće igračke, dječja kolica, auto sjedalica za dijete i slično
PODNE OBLOGE	tepih, laminat, linoleum, parket, krzno i slično
NAMJEŠTAJ	ormar, komoda, ladičar, vitrina, noćni ormarić, polica (npr. ugradbena, samostojeća, zidna i sl.), stol (npr. radni, za računalo, kuhinjski, za blagovaonu, toaletni i sl.), stolac, klupa, barska stolica, zidni/stolni sat većih dimenzija, daska za uzglavlje kreveta, stalak (stolni, zidni za npr. tv/hi-fi), fotelja, naslonjač, krevet, tabure, madrac, namadrac, podnica kreveta, okvir za sliku ili ukrasni predmeti većih dimenzija, prozorske zaštitne rešetke i grilje, sobne pregrade i slično
KUHINJSKA OPREMA	kuhinjski elementi (ugradbeni, samostojeći i dr.), sudoper, radna površina, šank i slično
VRTNA OPREMA	ograda i vrata, vrtni namještaj, vrtni alat, strojevi za vrt (tačke, kosilica i sl.), sjenica za vrt (rastavljena na dijelove dimenzija pogodnih za prijevoz), drvo (izrezano na dimenzije pogodne za prijevoz), posuda (za npr. cvijeće) i postolje/nosač većih dimenzija, vrtni ukrasi većih dimenzija, vrtna klupa, crijevo za vodu, oprema za razvođenje vode te posude za zalijevanje bilja, ljuljačka, trampolin, klackalica, suncobran i stalak za suncobran, sklopivi bazen, roštilj i slično
OSTALO	rolete, žaluzine, tende, ljestve, samostojeće stepenice, zavjese, nosači zavjesa, vrata (npr. sobna, ulazna i dr.), staklo (okno), prozor, prozorski okvir, invalidska kolica, dekorativni predmeti većih dimenzija, oprema za kućne ljubimce većih dimenzija (akvarij, žičani kavez, kućica za psa, grebalice za mačke i sl.), sprave za vježbanje i veća oprema za sport i rekreaciju (bicikl, daska za jedrenje/jahanje na valovima, kajak, kanu, pedalina i sl.), radijator, kante i posude većih dimenzija, tapete, daska za glačanje, okvir/stalak za sušenje rublja i slično

Otpad koji se prikuplja u sklopu glomaznog otpada:

OTPADNE GUME	gume osobnih automobila, autobusa, teretnih automobila, radnih strojeva, radnih vozila i traktora, zrakoplova i drugih letjelica te sl.
OTPADNA ELEKTRIČNA I ELEKTRONIČKA OPREMA	veliki kućanski uređaji: štednjaci, perilice rublja, hladnjaci; mali kućanski uređaji: usisivači, glačala, tosteri, uređaji za sušenje kose; oprema informatičke tehnike (IT) i oprema za telekomunikacije: računala, pisari, kopirna oprema, mobiteli, kalkulatori, telefoni; oprema široke potrošnje za razonodu: radio i TV aparati, videokamere, hi-fi uređaji, glazbeni instrumenti; rasvjetna oprema, električni i elektronički aparati: bušilice, pile, šivaći strojevi; igračke, oprema za razonodu i športska oprema: videoigre, računala za biciklizam, rolanje, veslanje i dr.
OTPADNI TEKSTIL I OBUĆA	TEKSTIL: majice, košulje, veste, hlače, traperice, suknje, jakne, donje rublje, čarape, pokrivala za glavu i ruke i sve ostale odjevne predmete namijenjene zaštitu čovjekovog tijela od klimatskih i drugih vanjskih utjecaja; TEHNIČKI TEKSTIL: agro tekstil, građevinski tekstil, odjevni zaštitni tekstil, geo tekstil, tekstil za domaćinstvo, industrijski tekstil, medicinski tekstil, tekstil za automobile, eko tekstil, tekstil za osobnu zaštitu, tekstil za sport, tekstil za ambalažu i sl.; OBUĆA: cipele, čizme, sandale, obuća za sport, japanke, klompe i sve ostalo što se obuva i obuhvaća stopalo, osim čarapa
BIOOTPAD	granje, lišće, trava i sl.
OSTALO	bitumenske ploče, staklena vuna, paneli

Otpad pripremite najkasnije do 7 sati ujutro na dan odvoza, iza ograde svog dvorišta na kolnom ulazu tako da je lako dostupan našim vozilima i radnicima! Granje, lišće, trava i ostali biootpad se ostavlja ispred kuće na javnoj površini gdje će ga pokupiti radnici davatelja javne usluge (PRE-KOM-a).

Ukoliko ne želite čekati termin odvoza glomaznog otpada svoj otpad možete i sami dovesti u Reciklažni centar (Hrupine 8, Prelog) ili granje u Kompostanu Prelog (Gorice) radnim danom 8-14 sati i svake 2. i 4. subote u mjesecu 8-12 sati.

Sakupljanje otpadnog jestivog ulja i masti

Ohladeno otpadno jestivo ulje odlaže se u spremnike zapremnine 3,5 i 36 litara, a mast u spremnike zapremnine 5 litara. Korisnici mogu preuzeti besplatne spremnike u reciklažnom centru na adresi Hrupine 8 u Prelogu radnim danom od 8 do 14 sati. Spremnici se prazne u reciklažnom centru ili u mobilnom reciklažnom dvorištu sukladno terminima i lokacijama koje možete vidjeti na web stranici davatelja javne usluge <http://www.pre-kom.hr/plan-mobilnog-r.d.html>.

Rad reciklažnog dvorišta Prelog–Opasni komunalni otpad

Reciklažno dvorište nalazi se u sklopu Reciklažnog centra (Hrupine 8, Prelog), a radi sa strankama svaki radni dan od 8-14 sati i svake 2. i 4. subote u mjesecu 8-12 sati. U sklopu reciklažnog dvorišta mogu se predati veće količine korisnog otpada, te korisnici mogu sami dovesti glomazni otpad ako ne žele čekati termine sakupljanja glomaznog otpada sukladno kalendaru odvoza. U sklopu reciklažnog centra korisnici mogu predati povratnu ambalažu i prodati metalni otpad.

U sklopu reciklažnog dvorišta za fizičke osobe zaprima se i opasni komunalni otpad (baterije, lijekovi, akumulatori, žarulje, boje i lakovi, fluorescentne cijevi, plastični spremnici od herbicida i sl.), građevni otpad iz kućanstva te sav otpad sukladno popisu iz Pravilnika o gospodarenju otpadom NN 106/2022.

Rad mobilnog reciklažnog dvorišta

Mobilno reciklažno dvorište sukladno Zakonu mora biti u svakom naselju jednom svakih devedeset dana. Glavna namjena mobilnog reciklažnog dvorišta je sakupljanje opasnog komunalnog otpada (baterije, lijekovi, akumulatori, žarulje, boje i lakovi, fluorescentne cijevi, plastični spremnici od herbicida, otpadno jestivo ulje i mast i sl.) što bliže korisnicima. Svi korisnici dobivaju raspored rada i poziciju mobilnog reciklažnog dvorišta u sklopu Obavijesti o sakupljanju komunalnog otpada ili to mogu naći na web stranici davatelja javne usluge <http://www.pre-kom.hr/plan-mobilnog-r.d.html>

Reciklažno dvorište za građevinski otpad

Reciklažno dvorište za građevinski otpad nalazi se u sklopu reciklažnog centra na adresi Hrupine 8, Prelog, a namijenjeno je za prihvatanje, razvrstavanje, mehaničku obradu i privremeno skladištenje građevinskog otpada. Recikliranjem građevinskog otpada dobiva se reciklirani agregat koji se ponovno koristi u građevinarstvu i cestogradnji. U reciklažno dvorište za građevinski otpad zaprima se beton, cigla, crijep, pločice/keramika, asfalt, njihove mješavine i sl. Građevinski otpad mora biti pravilno odvojen bez nečistoća (drvo, staklo, metal, plastika i sl.). Korisnici usluge mogu besplatno svakih 12 mjeseci predati samostalno u reciklažno dvorište do 400 kg građevinskog otpada.

Centar za ponovnu uporabu Prelog

Danas živimo u potrošačkom društvu koje svakim danom stvara sve više otpada koji završava u okolišu odnosno na odlagalištima otpada koja su najveći zagađivači okoliša. Odlaganje otpada je posljednji korak kod

pravilnog gospodarenja otpadom, no nažalost u Hrvatskoj je to vrlo često prvi i najzastupljeniji način postupanja sa otpadom. Velik problem je krupni (glomazni) otpad kao što je namještaj, obuća i odjeća, roba široke potrošnje (posuđe, knjige, igračke, dječja i sportska oprema,...) koji se baca i završava na odlagalištima. Velik dio te robe je još uvijek upotrebljiv ali im je potreban popravak, uređenje ili obnova nakon čega će se moći ponovno koristiti. Mjesto koje sakuplja, zaprima i obnavlja takve proizvode zove se **CENTAR ZA PONOVNUPORABU- CPU**.

Centar za ponovnu uporabu-CPU nalazi se na adresi Hrupine 8, Prelog u sklopu reciklažnog centra. Osim pregleda robe na licu mjesta u CPU, građani mogu robu razgledati i putem web aplikacije na web stranici www.pre-kom.hr.

Naši korisnici mogu dobra (namještaj, knjige, igračke, odjeću...) koja su upotrebljiva, uz male popravke i čišćenja, samostalno dovesti u CPU na adresu **Hrupine 8, Prelog za vrijeme radnog vremena centra**. Preuzimanje većih komada namještaja i sličnih dobara na kućnom pragu, korisnici mogu dogovoriti na telefon 040/321-246 ili email: ponovna.uporaba@pre-kom.hr

„Zero Waste“ koncept gospodarenja otpadom

JLS na čijem području uslugu gospodarenja otpadom obavlja tvrtka GKP PRE-KOM d.o.o., svrstavaju se u sam vrh odvojenog prikupljanja otpada u Hrvatskoj, a logičan sljedeći korak je stvaranje društva bez otpada odnosno pridruživanje međunarodnoj strategiji „Zero waste“. Grad Prelog te Općine Kotoriba, Donja Dubrava, Donji Vidovec, Sveta Marija, Goričan, Donji Kraljevec, Belica, Dekanovec, Domašinec, Martijanec, Podturen, Jalžabet i Pribislavec obvezuju se da će pristupom u međunarodnu „Zero waste“ strategiju do 2025. godine uspostaviti uvjete koji će omogućiti sljedeće:

- da će se odvojenim prikupljanjem otpada **izdvojiti do 75% korisnog otpada** koji će se obraditi i oporabiti (recikliranje, kompostiranje, ili neki drugi prihvatljiv način uporabe korisnog otpada)
- smanjenje količine odloženog miješanog komunalnog otpada sa sadašnjih 70 kg po stanovniku godišnje (2020.) **na 60 kg godišnje po stanovniku do 2025. godine**
- izgraditi **reciklažno dvorište za prihvati i obradu građevinskog otpada** (pušteno u pogon krajem 2021. godine)
- u najvećoj mogućoj mjeri ojačati prioritete na području gospodarenja otpadom (sprečavanje nastanka otpada, ponovna upotreba i recikliranje), izbjegavati spaljivanje otpada u spalionicama, te količine deponiranog otpada na odlagalište smanjiti na najnižu moguću razinu
- jedanput godišnje napraviti analizu nekorisnog otpada te na osnovi rezultata definirati operativnu strategiju i kampanje za postizanje dodatnih poboljšanja na području gospodarenja otpadom

Uz sve već započete aktivnosti na poslovima gospodarenja otpadom, JLS se obvezuju da će do 2025. godine započeti i sudjelovati u sljedećim aktivnostima:

nastaviti organizirati izobrazbe povezane sa održivim razvojem, pravilnim gospodarenjem otpadom i promicanjem Zero waste strategije razvoja u JLS potpisnicama Odluke, raditi na projektima ponovnog korištenja sakupljenog otpada (namještaj, odjeća, obuća i sl.), promociji odvojenog sakupljanja biorazgradivog komunalnog otpada i njegovog kompostiranja, te korištenje proizvedenog komposta u klasičnoj i ekološkoj poljoprivredi, promociji povećanja broja domaćinstva uključenih u sustav gospodarenja otpadom, uvođenje sustava naplate po volumenu predanog otpada, pokretanje projekata na svim razinama razvoja, javne ili privatne inicijative kroz koje bi se osiguralo poboljšanje životnog standarda i održivog razvoja na svojem području, poticanje zelene izgradnje korištenjem ekološki prihvatljivih materijala, održivoj mobilnosti, promicanju novih stilova života (turizam i Fairtrade trgovina, itd.).

Izdavač letka:

Grad Prelog

Projekt sufinancira:

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

Davatelj javne usluge:

GKP PRE-KOM d.o.o., Hrupine 7b, 40323 Prelog,
telefoni 040/321-246, 040/321-244, www.pre-kom.hr